

Cuprins

Abrevieri.....	XVII
----------------	------

Capitolul I. Noțiunea, caracteristicile și rolul

recursului în casație	1
------------------------------------	----------

Secțiunea 1. Noțiuni introductive	1
---	---

§1. Preliminarii.....	1
-----------------------	---

1. Sistemul căilor de atac.....	1
---------------------------------	---

a. Regimul căilor de atac.....	1
--------------------------------	---

b. Clasificarea căilor de atac	16
--------------------------------------	----

2. Căile de atac în Noul Cod de procedură civilă	22
--	----

a. Reforma procesului civil român	22
---	----

b. Regimul căilor de atac.....	23
--------------------------------	----

§2. Dreptul la recurs și recursul în casație în	
---	--

Noul Cod de procedură civilă	24
------------------------------------	----

3. Datele problemei	24
---------------------------	----

§3. Plan	27
----------------	----

4. Plan de cercetare	27
----------------------------	----

Secțiunea a 2-a. Noțiunea, originea și rolul (funcțiile)	
--	--

recursului în casație	30
-----------------------------	----

§1. Noțiunea recursului în casație.....	30
---	----

A. Noțiunea și caracteristicile recursului în casație.....	30
--	----

5. Noțiunea recursului în casație	30
---	----

a. Definiție	30
--------------------	----

b. Terminologie	31
-----------------------	----

6. Caracteristicile recursului în casație	32
---	----

B. Delimitarea recursului în casație.....	33
---	----

7. Comparație între apel și recursul în casație	33
---	----

a. Precizări prealabile	33
-------------------------------	----

Teoria recursului în casație

b. Asemănări.....	36
c. Deosebiri.....	36
8. Comparație între recursul în casație și alte căi extraordinare de atac.....	37
a. Precizări prealabile	37
b. Comparație între recursul în casație și contestația în anulare.....	38
c. Comparație între recursul în casație și revizuire	38
9. Comparație între recursul în casație și alte forme de recurs	39
a. Precizări prealabile	39
b. Comparație între recursul în casație și recursul în anulare.....	49
c. Comparație între recursul în casație și recursul în interesul legii	50
§2. Originea și evoluția recursului în casație.....	51
10. Originea recursului în casație	51
11. Evoluția recursului în casație	58
§3. Rolul (funcțiile) recursului în casație.....	60
A. Preliminarii	60
12. Datele problemei.....	60
B. Rolul și funcțiile clasice ale recursului în casație	62
13. Originea și funcțiile Tribunalului de Casație francez. Particularitățile recursului în casație.....	62
14. Interdicția judecătorilor de a interpreta legea. <i>Référé</i> -ul legislativ	79
15. Scurte observații concluzive.....	84
C. Rolul și funcțiile actuale ale recursului în casație.....	88
16. Precizări prealabile	88
17. Funcțiile recursului în casație în dreptul român contemporan. Repere de drept comparat.....	89
a. Dreptul franco-belgian	89
b. Dreptul italian.....	108
c. Dreptul spaniol.....	124

Cuprins

d. Dreptul român	127
18. Funcțiile recursului în casație în dreptul contemporan (continuare). <i>Tutela ius constitutionis vs. tutela ius litigatoris</i>	129
a. Precizări prealabile	129
b. Scopul esențial și propriu al recursului în casație: <i>Tutela ius constitutionis</i>	130
c. Scopul secundar și complementar al recursului în casație: <i>Tutela ius litigatoris</i>	139
Secțiunea a 3-a. Regimul juridic al recursului în casație.....	142
§1. Motivele de casare.....	142
19. Precizări prealabile	142
20. Sistemul deschis al motivelor de casare	143
a. Precizări prealabile	143
b. Sistemul francez.....	144
c. Sistemul belgian	148
d. Sistemul spaniol.....	151
21. Sistemul închis al motivelor de casare	153
22. Concluzii	173
§2. Judecata recursului în casație	173
23. Datele problemei.....	173
24. Competența judecării recursului în casație	175
a. Precizări prealabile	175
b. Sistemul competenței unice	175
c. Sistemul competenței difuze	176
25. Procedura de judecată.....	178
§3. Efectele recursului în casație	187
26. Soluții în recursul în casație	187
27. Efectele casării asupra judecătorilor fondului.....	192

Capitolul II. Recursul în casație în Noul Cod

de procedură civilă	201
Secțiunea 1. Regimul inițial al recursului în casație (2013-2018)	201
§1. Recursul în casație în Noul Cod de procedură civilă.....	201

Teoria recursului în casație

28. <i>Sedes materiae</i>	201
29. Caracteristicile noii reglementări	205
§2. Funcțiile recursului în casație în materie civilă	208
30. Funcțiile recursului în casație în materie civilă. Enumerare	208
31. – 1° Funcția de asigurare a respectării, interpretării și aplicării unitare (uniforme) a dreptului de către instanțele judecătorești (<i>tutela ius constitutionis</i>)	213
32. – 2° Funcția de protecție (apărare) a drepturilor și intereselor legitime ale părților litigante (<i>tutela ius litigatoris</i>)	227
§3. Regimul recursului în casație	228
33. Precizări prealabile	228
34. Obiectul recursului în casație	230
35. Motivele de casare	232
a. Enumerare	232
b. Critica	236
36. Judecata recursului în casație	244
a. Datele problemei	244
b. Competența judecării recursului	244
c. Procedura de judecată	246
37. Efectele recursului în casație	248
a. Soluții în recursul în casație	248
b. Efectele casării asupra judecătorilor fondului	250
Secțiunea a 2-a. Curtea Constituțională și recursul în casație	252
§1. Preliminarii	252
38. Datele problemei	252
39. Plan	253
§2. Problema obligativității formulării recursului și reprezentării în recurs a părților prin avocat sau consilier juridic	255
40. Noul Cod de procedură civilă și obligativitatea formulării recursului și reprezentării în recurs a părților prin avocat sau consilier juridic [art. 13 alin. (2) teza a II-a]	255

Cuprins

41. Poziția Curții Constituționale	256
a. Deciziile Curții Constituționale nr. 462/2014 și nr. 485/2015.....	256
b. Argumentația Curții Constituționale	256
42. Apreciere critică.....	258
§3. Problema procedurii de „filtrare” a recursurilor	267
43. Noul Cod de procedură civilă și procedura de „filtrare” a recursurilor (art. 493)	267
44. Poziția Curții Constituționale.....	273
a. Decizia Curții Constituționale nr. 839/2015.....	273
b. Argumentația Curții Constituționale	274
45. Apreciere critică.....	275
§4. Problema admisibilității recursului în cererile evaluabile în bani (<i>summa cassationis</i>)	282
46. Noul Cod de procedură civilă și admisibilitatea recursului în cererile evaluabile în bani în funcție de plafonul valoric stabilit de lege [art. 483 alin. (2)]	282
47. Poziția Curții Constituționale.....	284
a. Decizia Curții Constituționale nr. 369/2017.....	284
b. Argumentația Curții Constituționale	286
48. Apreciere critică.....	287
Secțiunea a 3-a. Regimul actual al recursului în casație.....	291
§1. Modificările aduse Noului Cod de procedură civilă prin Legea nr. 310/2018.....	291
49. Datele problemei.....	291
50. Principalele modificări ale Noului Cod de procedură civilă în materia recursului.....	293
§2. Apreciere critică	294
51. Precizări prealabile	294
52. Critica modificărilor privitoare la obiectul, scopul și judecarea recursului în casație	295
53. Critica modificărilor privind suprimarea procedurii de „filtrare” a recursurilor	298
54. Critica modificărilor privitoare la soluțiile pe care le poate pronunța Înalta Curte de Casație și Justiție	299

Capitolul III. Quo vadit recursus in cassationem?

Repere și propuneri de lege ferenda	303
Secțiunea 1. Criza Casației civile și a recursului în casație	303
§1. Preliminarii	303
55. Precizări prealabile	303
56. Problema recursului în casație în general	305
57. Plan.....	309
§2 Modelul recursului în casație în materie civilă	309
58. Modelul legislativ francez al recursului în casație.....	309
59. Modelul ideal (“il modello puro”) calamandreian al recursului în casație.....	311
§3. Criza (avatarurile) recursului în casație în materie civilă.....	327
60. Principalele cauze ale crizei Casației și recursului în casație. Enumerare.....	327
61. Viciile de reglementare interne și externe	327
62. Supraaglomerarea Casației și prăbușirea mitului legicentrismului (absolutismului juridic legal)	332
63. Observații concluzive.....	338
Secțiunea a 2-a. Remedii și căi de revitalizare și eficientizare a recursului în casație	339
§1. Preliminarii.....	339
64. Precizări prealabile	339
§2. Remedii în dreptul comparat	344
65. Remediile clasice. Soluțiile lui Calamandrei.....	344
66. Remediile actuale.....	347
a. Precizări prealabile	347
b. Accesul la Curtea de Casație în Italia și Franța.....	348
c. Accesul la Curtea Federală de Justiție (Germania)	388
§3. Remedii în dreptul român	400
67. Precizări prealabile	400
68. Remediile în materia regimului căilor de atac în dreptul procesual civil propuse de DI Decan Viorel Mihai Ciobanu.....	401

Cuprins

69. Remediile în materia căilor de atac în dreptul procesual civil propuse de Dl. Decan Ioan Leș.....	406
70. Apreciere critică.....	411
Secțiunea a 3-a. Concluzii finale. Propuneri <i>de lege ferenda</i>	415
§1. Este posibilă salvarea recursului în casație?	415
71. Datele problemei	415
72. Plan.....	420
§2. Pentru o reformă radicală a recursului în casație	420
73. Ce este de făcut?.....	420
74. Prima variantă. Suprimarea apelului și reintroducerea recursului ordinar, cu restructurarea și reconfigurarea recursului în casație (varianta radicală).....	429
75. A doua variantă. Remodelarea apelului, reintroducerea recursului ordinar, precum și restructurarea și reconfigurarea recursului în casație (varianta moderată)	445
§3. Propuneri de lege ferenda pentru remodelarea apelului, reintroducerea recursului ordinar și reconfigurarea recursului în casație și a contestației în anulare (varianta moderată).....	446
76. Precizări prealabile	446
77. Propuneri de lege ferenda în materia apelului și reintroducerea recursului ordinar	447
a. Principalele propuneri de lege ferenda în materia apelului (art. 466-482 C.pr.civ.)	447
b. Reintroducerea recursului ordinar și principalele propuneri de modificare a regulilor privind recursul cuprinse în art. 482 ¹ -482 ¹⁹ C.pr.civ.....	454
78. Propuneri de lege ferenda în materia recursului în casație (art. 483-501 C.pr.civ.)	461
79. Propuneri de lege ferenda în materia contestației în anulare. Corelarea cu hotărârile de principiu date pentru dezlegarea unor chestiuni de drept noi.....	485
80. În loc de concluzii, o „Curte supremă a precedentului” sau mai bine lipsă!	490

Anexe	497
Anexa nr. 1	497
A. Constituția din 1866 (Extras): Cap. III. Despre puterea judecătorească (art. 104-105)	497
B. Legea din 24.01.1861 pentru înființarea Curții de Casație și de Justiție (Extras): Art. 1-6, 35-75.....	497
Anexa nr. 2.....	505
A. Constituțiile interbelice (Extras)	505
a. Constituția din 1923 (Extras): Cap. IV. Despre puterea judecătorească (art. 101-107).....	505
b. Constituția din 1938 (Extras): Cap. V. Despre Puterea Judecătorească (art. 73-78).....	506
B. Legile Casației (Extras)	507
a. Legea nr. 144 din 19 decembrie 1925 privind Curtea de Casație și Justiție – M. Of. nr. 282 din 20 decembrie 1925 – (Extras): Art. 1-5, 23-57.....	507
b. Lege pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, republicată în M. Of. nr. 212 din 14 septembrie 1939 (prin Legea nr. 624 pentru modificarea și completarea unor dispozițiuni din Legea pentru Înalta Curte de Casație și Justiție – Decretul nr. 3.319 din 5 septembrie 1939, M. Of. nr. 205 din 6 septembrie 1939) (Extras): Art. 1-3, 38-50, 57-89.....	518
Anexa nr. 3.....	532
A. Constituțiile comuniste (Extras).....	532
a. Constituția din 1948 (Extras): Titlul VII. Organele judecătorești și parchetul (art. 86-98).....	532
b. Constituția din 1952 (Extras): Cap. VI. Instanțele judecătorești și procuratura (art. 64-76)	533
c. Constituția din 1965 (Extras): Titlul VI. Organele judecătorești (art. 101-111); Titlul VII. Organele procuraturii (art. 112-115).....	534

Cuprins

B. Codul de procedură civilă, republicat în 1948 (Extras): Cartea II. Procedura contencioasă. Titlul IV. Căile ordinare de atac. Capitolul II. Recursul (art. 299-316); Titlul V. Căile extraordinare de atac. Cap. III. Recursurile speciale (art. 329-330).....	537
Anexa nr. 4.....	542
A. Constituția din 1991, republicată (Extras): Titlul III. Auto- ritățile publice. Cap. VI. Autoritatea judecătorească (art. 124-134).....	542
B. Codul de procedură civilă, republicat în 1948, cu mod. și compl. ulterioare (Extras)	545
a. Mod. și compl. prin Legea nr. 59/1993 (Extras): Cartea II. Procedura contencioasă. Titlul IV. Căile ordinare de atac. Capitolul II. Recursul (art. 299-316); Titlul V. Căile extraordinare de atac. Cap. III. Recursul în interesul legii și recursul în anulare (art. 329-330 ⁴)	545
b. Mod. și compl. prin O.U.G. nr. 138/2000, aprobată prin Legea nr. 219/2005 (Extras): Cartea II. Procedura contencioasă. Titlul V. Căile extraordinare de atac. Capitolul I. Recursul (art. 299-316); Titlul VI. Recursul în interesul legii (art. 329)	551
C. Codul de procedură civilă din 2010, republicat în 2015, cu mod. și compl. ulterioare (Extras).....	556
a. Mod. prin O.U.G. nr. 1/2016, aprobată prin Legea nr. 17/2017 (Extras): Cartea II. Procedura contencioasă. Titlul II. Căile de atac. Cap. III. Căile extraordinare de atac. Secțiunea 1. Recursul (art. 483-502); Titlul III. Dispoziții pentru asigurarea unei practici judiciare unitare (art. 514-521)	556
b. Mod. și compl. prin Legea nr. 310/2018 (Extras): Cartea II. Procedura contencioasă. Titlul II. Căile de atac. Cap. III. Căile extraordinare de atac. Secțiunea 1. Recursul (art. 483-502); Titlul III. Dispoziții pentru asigurarea unei practici judiciare unitare (art. 514-521).....	569

Anexa nr. 5. Propuneri de lege ferenda în materia căilor de atac.....	581
Bibliografie selectivă	609
<i>Index rerum</i>	647
<i>Index nominum</i>.....	657